

Плач раба

Володимир Підпалий

ПЛАЧ РАБА

Ну для чого руки мені,
як не маю чого робити?
Ну для чого ноги мені,
як не маю землі ходити?
Ну для чого мені голова,
коли думи у ній немає?
Ну для чого мені права –
раб на право права не має!

Була віра – веселий грім.
Був Перун – моя віра в нім.

Накричали ворони страшні,
наячали лебеді мені,
що немає більше Перуна,
що у цьому не моя вина,
бо відроду вільних рук не мав,
бо в руках я списа не тримав;
не шукали ноги стремена;
не пролив кривавого вина
на столи шовкової трави.

Будьте тричі przeklęti ви!

4
Ой глядіть, наврочите
ще біди!
Чи пропасти хочете,
лебеді!
Час такий невірний –
знайте!
Плакати невільно –
кайтесь!

Вставай, воскова Чайчихо,
пощо тобі, бабо, мари?
Тіло болить і руки –
таж ми хлібодарів рід!
Сьогодні в селі субота.
В хатах пахне опара,
сходяться внуки і правнуки –
в'язальниці й косарі...
Через село простяглася
до тебе черга, Чайчихо!
...Виносять дубове віко
у чорних, мов кров, хрестах...
Тобі на стогуні видно.
Чого ж тоді, бабо, тихо?
Чом слово твоє скували
на вічні віки вуста?
А те, що колись раділо,
лишили на лаві білій;
а те, що сміялось, гнівилось –
опало дощами слив...
Вставай, воскова Чайчихо,
щоб люди плакати сміли,
щоб слово твоє, Чайчихо,
на цвинтар не понесли!

6

Ой глядіть, наврочите
ще біди!
Чи пропасти хочете,
лебеді!
Час такий невірний –
знайте!
Плакати невільно –
кайтесь!

ЕПІЛОГ

Нових часів – нові скрижалі.
Приспій дитиною жагу...

У сплячці ящірки лежали

в його зеленому моху.
Наснилось їм далеке літо:
– Мерщій покинь хвоста! Покинь! –
де трави пахнуть соковито,
де сохне солоно полин;
де в небі плаває шуліка,
сховавши хижі пазурі;
де тиша мудра і велика
летить в одвічній з часом грі...
У сплячці ящірки лежали.
Їм снились лементи погонь.

Вони не виповзуть
ножами
на захист
ідола свого!
1964